

OBSAH

Předmluva	1
1. Úvod	7
1.1 Postavení biochemie v systému přírodních věd	7
1.2 Chemické složení živých organismů	11
1.3 Struktura buněk prokaryot a eukaryot.....	14
2. Aminokyseliny a peptidy	23
2.1 Struktura a názvosloví aminokyselin	23
2.2 Acidobazické vlastnosti aminokyselin	28
2.3 Chemické reakce aminokyselin.....	35
2.4 Biochemické vlastnosti proteinogenních aminokyselin	37
2.5 Peptidy	39
3. Proteiny	46
3.1 Klasifikace proteinů	47
3.2 Chemická struktura bílkovin a její určování	52
3.3 Prostorová struktura proteinů	57
3.4 Nekovalentní interakce	64
3.5 Svinování a denaturace bílkovin	67
3.6 Vztah struktury a funkce vybraných proteinů	71
3.7 Metody stanovení bílkovin v roztoku	79
3.8 Metody izolace a charakterizace proteinů.....	81
4. Enzymy	89
4.1 Katalýza v biologických systémech	89
4.2 Základní vlastnosti enzymů	90
4.3 Základní představy o mechanismu působení enzymů	93
4.4 Regulace enzymové aktivity	98
4.5 Kofaktory enzymů	101
4.6 Názvosloví a klasifikace enzymů	111
4.7 Počáteční reakční rychlost enzymové reakce.....	117
4.8 Odvození rovnice Michaelise a Mentenové	118
4.9 Experimentální určování hodnot K_M a V_{lim}	128
4.10 Inhibice enzymů.....	134
4.11 Kinetika vícesubstrátových reakcí	139
4.12 Enzymy s větším počtem aktivních center.....	141
4.13 Praktické využití enzymů.....	143

5.	Lipidy a biologické membrány	147
5.1	Definice a funkce lipidů	147
5.2	Mastné kyseliny	148
5.3	Triacylglyceroly a vosky	149
5.4	Polární lipidy	151
5.5	Isoprenoidy	156
5.6	Lipidová struktura biologických membrán	154
5.7	Membránové bílkoviny	156
5.8	Transport částic přes biologickou membránu	158
5.9	Aktivní transport – specifický znak biologických membrán	164
5.10	Přenos informace přes biologickou membránu	168
6.	Nukleové kyseliny a molekulová genetika	174
6.1	Stavební jednotky nukleových kyselin	174
6.2	Funkce nukleosidů a nukleotidů	177
6.3	Chemická struktura nukleových kyselin	179
6.4	Watsonova–Crickova šroubovice DNA	181
6.5	Nadmolekulová struktura buněčné DNA	184
6.6	Struktura buněčných RNA	188
6.7	Centrální dogma molekulové genetiky	190
6.8	Replikace	193
6.9	Polymerasová řetězová reakce a sekvenování DNA	197
6.10	Transkripce a posttranskripční modifikace	202
6.11	Genetický kód	205
6.12	Aktivace aminokyselin a jejich označení pro translaci	207
6.13	Translace	209
6.14	Posttranslační modifikace	213
6.15	Regulace genové exprese	215
6.16	Základy genových technologií	218
7.	Principy látkové a energetické přeměny v organismu	223
7.1	Dělení organismů podle způsobu výživy	223
7.2	Typy metabolických drah	225
7.3	Základní struktura katabolismu aerobních chemoorganotrofů	228
7.4	Organismus jako termodynamický systém	230
7.5	Osud ATP v organismu	235
7.6	Regulace metabolismu	241
8.	Aerobní a anaerobní respirace; světlá fáze fotosyntézy	244
8.1	Proton-motivní síla jako dominantní prvek bioenergetiky	244
8.2	Dýchací řetězec aerobních chemoorganotrofů	252
8.3	Anaerobní respirace	255
8.4	Světlá fáze fotosyntézy: vrcholný příklad buněčné transformace energie	256

9.	Citrátový cyklus a anaplerotické děje	266
9.1	Význam citrátového cyklu v katabolismu respirujících chemoorganotrofů.....	266
9.2	Vznik acetyl-CoA.....	267
9.3	Průběh citrátového cyklu.....	270
9.4	Citrátový cyklus jako amfibolický děj.....	274
9.5	Procesy doplňující meziprodukty citrátového cyklu.....	275
10.	Sacharidy a jejich metabolismus	279
10.1	Základní pojmy a definice.....	279
10.2	Významné monosacharidy a jejich deriváty.....	284
10.3	Přehled nejvýznamnějších oligosacharidů.....	287
10.4	Přehled nejvýznamnějších polysacharidů.....	289
10.5	Přehled metabolismu sacharidů.....	293
10.6	Glykolysa.....	296
10.7	Glukogenese.....	301
10.8	Biosyntéza a odbourávání glykogenu.....	306
10.9	Pentosový cyklus.....	311
10.10	Temná fáze fotosyntézy (Calvinův cyklus).....	315
11.	Metabolismus lipidů	320
11.1	Trávení lipidů.....	320
11.2	Aktivace mastných kyselin.....	323
11.3	β -Oxidace mastných kyselin.....	323
11.4	Biosyntéza mastných kyselin.....	328
11.5	Zapojení glycerolu do metabolismu lipidů.....	332
11.6	Biosyntéza triacylglycerolů.....	333
11.7	Biosyntéza fosfatidátů.....	334
11.8	Ketonové látky.....	336
11.9	Biosyntéza isoprenoidů.....	339
12.	Metabolismus dusíkatých látek	342
12.1	Koloběh dusíku v přírodě.....	342
12.2	Trávení bílkovin.....	343
12.3	Aminokyseliny jako prekursory dusíkatých látek.....	346
12.4	Deaminace aminokyselin.....	348
12.5	Metabolický osud amonného iontu.....	351
12.6	Osud uhlíkaté kostry aminokyselin.....	356
12.7	Metabolismus stavebních jednotek nukleových kyselin.....	358
13.	Generální opakování formou otázek a odpovědí	364
	Rejstřík	379